

Na nedjeljnom referendumu koji je obilježio mali odaziv, velika većina Makedonaca koji su izašli na birališta odlučila se za promjenu imena svoje zemlje kako bi se pomirili s Grčkom i priključili Europi.

Velika većina, 91,2 posto birača koji su sudjelovali na tom referendumu, odobrilo je novo ime "Republika Sjeverna Makedonija" za svoju državu, pokazuju rezultati izbornog povjerenstva nakon prebrojavanja oko 80 posto glasova. Protiv je bilo 5,86 posto.

"Više od 90 posto građana odobrilo je dogovor s Grčkom o promjeni imena Makedonije i parlament treba potvrditi volju većine", rekao je makedonski premijer Zoran Zaev za agenciju France presse.

"Više od 90 posto glasalo je 'za', dakle, sada je na parlamentu red da potvrdi volju većine", naglasio je.

No, nije spomenuo da je pola sata prije zatvaranja birališta izorno povjerenstvo objavilo da dvije trećine birača nisu išle glasovati.

Rekao je da se nada da će zastupnici oporbene desnice (VMRO-DPMNE) "poštovati demokratsku volju građana" i ratificirati dogovor u parlamentu. U protivnom će, rekao je, raspisati "prijevremene parlamentarne izbore".

Zagovornici bojkota referenduma koji je bio organiziran na društvenim mrežama, okupili su se tijekom večeri ispred zgrade parlamenta. Bilo ih je tristotinjak, sat i pol nakon zatvaranja birališta.

"Nemamo problem s imenom ni s identitetom ... Imamo problem s time da nam netko to nameće", rekla je Ana Bobinkova Mijakovska, 47-godišnja profesorica filozofije, pristaša bojkota. Poziv na bojkot je podupro predsjednik Đorđe Ivanov, blizak nacionalističkoj desnici.

Referendum će "promijeniti stvari ako nam otvori vrata Europe i NATO-a", rekla je Olivera Argirovska (74), umirovljena medicinska sestra u prijestolnici Skoplju.

Makedonija, siromašna zemlja koja je svoju izoliranost platila dugogodišnjom gospodarskom stagnacijom, želi ući u te organizacije koje su za mnoge sinonim stabilnosti i napretka.

Na tom putu joj se ispriječio veto Grčke koja Makedonijom zove samo svoju pokrajinu na sjeveru, oko Soluna.

Zoran Zaev je s grčkim kolegom Aleksisom Ciprasom sklopio nagodbu: ako prihvate ime "Republika Sjeverna Makedonija" Atena više neće biti zapreka ulasku Skoplja u NATO i u EU.

Reakcije iz Grčke

Cipras je u nedjelju nakon referenduma izrazio potporu Zaevu za provedbu dogovora između dviju zemalja po kojem zemlja dobiva ime Republika Sjeverna Makedonija, a Grčka skida blokadu s njezinog puta u EU i NATO.

U telefonskom razgovoru Cipras je pozdravio "odlučnost i hrabrost" svog kolege da nastavi s provedbom dogovora.

Ministarstvo vanjskih poslova Grčke reklo je da zemlja ostaje predana provedbi sporazuma s Makedonijom sklopljenog u lipnju između Skoplja i Atene.

Međutim, ministar obrane Panos Kammenos, protivnik sporazuma, istaknuo je da je referendum ništavan, i da je "68 posto građana poništilo sporazum".

Hahn čestitao onima koji su izašli na referendum

Povjerenik Europske unije za proširenje čestitao je onima koji su izašli na makedonski referendum, unatoč niskoj izlaznosti.

"Čestitam onim građanima koji su glasali na današnjem savjetodavnom referendumu i iskoristili svoje demokratske slobode", kazao je Hahn na Twitteru.

Ne spominjući nisku izlaznost, Hahn je pozvao "sve političke čelnike da poštuju ovu odluku".

Zatvorena birališta u Makedoniji, odaziv na referendumu oko 35 posto

Birališta na kojima su se makedonski građani izjašnjavali o promjeni imena svoje zemlje zatvorena su u nedjelju u 19 sati, a pola sata prije zatvaranja odaziv je bio manji od 35 posto, što je manje od minimalnih 50 posto koliko je potrebno da referendum bude pravovaljan, javile su agencije.

Makedonci su glasali na referendumu o promjeni imena u "Republika Sjeverna Makedonija", kako bi završio desetljeća dug spor s Grčkom koji je blokirao put prema članstvu u Europskoj uniji i NATO-u.

Pitanje na referendumu glasilo je: "Jeste li prihvaćanjem dogovora s Grčkom za članstvo u NATO-u i Europskoj uniji?".

Državno izborno povjerenstvo objavilo je da je do 18,30 sati na referendumu glasalo 34,09 posto birača.

Tijekom večeri je objavljeno da je više od 90 posto glasača koji su izašli na referendum prihvatilo promjenu imena u Republika Sjeverna Makedonija. Nakon prebrojavanja 43,57 posto glasačkih lisitića, "da" je dobilo 90,72 posto glasova, a "ne" 6,26 posto.

Grčka ima pokrajinu nazvanu Makedonija i drži da ime njezine sjeverne susjede predstavlja svojatanje njenog teritorija, zbog čega je stavila veto na makedonsku kandidaturu za članstvo u euroatlantskim integracijama.

Dvije vlade su u lipnju postigle dogovor na temelju prijedloga o novom imenu, no nacionalistički protivnici tog sporazuma smatraju da bi ta promjena potkopala etnički identitet makedonske, većinom slavenske populacije.

Pobornici promjene imena, poput socijalističkog premijera Zorana Zaeva, kažu kako je to cijena vrijedna plaćanja u zamjenu za članstvo u oba saveza.

Predsjednik Gjorge Ivanov je najavio da neće glasovati na referendumu, a kampanja bojkota je potaknula sumnje u to hoće li izlaznost biti minimalnih 50 posto stanovništva koliko je potrebno da referendum bude validan.

Pitanje na referendumu glasilo je: "Jeste li prihvaćanjem dogovora s Grčkom za članstvo u NATO-u i Europskoj uniji?".

Iako referendum nije pravno obvezujući, dovoljan broj članova parlamenta rekao je da će se držati njegovog rezultata. Za promjenu imena je potrebna dvotrećinska većina u parlamentu.

Zaev ostaje pri promjeni imena bez obzira na slab odaziv na referendum

Makedonski premijer i vođa SDSM-a Zoran Zaev rekao je u nedjelju navečer da će se i dalje zalagati za promjenu imena Makedonije, iako je već sada prilično jasno da odaziv na referendum neće biti viši od potrebnih 50 posto.

On kaže da je referendum bio demokratski i da će, ukoliko se utvrdi da je većina građana glasala "za", njihova volja biti provedena u parlamentu, dok će u suprotnom biti organizirani izvanredni izbori.

Volja birača na ovom savjetodavnom referendumu treba se pretvoriti u političku aktivnost u parlamentu", rekao je Zaev po završetku referenduma na kojem su građani odlučivali o promjeni imena Makedonije i euroatlantskim integracijama.

"Očekujemo da članovi VMRO-DPMNE poštuju demokratsku odluku, a u suprotnom treba upotrijebiti drugi način, a to su prijevremeni parlamentarni izbori", rekao je Zaev na konferenciji za novinare.

Predsjednik makedonskog Sobraanja Talat Džaferi čestitao je građanima i institucijama na provođenju referenduma bez ijednog ozbiljnog incidenta i mirnom i demokratskom procesu glasanja.

Ovim su građani dokazali da pripadaju političkoj kulturi demokratski razvijenih država i da, što je najvažnije, pripadaju velikoj europskoj obitelji, rekao je Džaferi.

(Hina/foto EPA/Georgi LICOVSKI)

Na makedonskom referendumu nadmoćno pobijedili pristaše promjene imena, ali uz mali

Kategorija: SVIJETAžurirano: Ponedjeljak, 01 Listopad 2018 07:13
Objavljeno: Nedjelja, 30 Rujan 2018 21:05

